

IMPETIGO (KRSTAVOST ali Piodermija)

Impetigo je pogosta, omejena, nalezljiva, površinska okužba kože. Povzročajo jo bakterije - stafilokoki in streptokoki. Bolezen se izrazi z mehurčki in značilnimi medenimi krastami. Spremembe se lahko razširijo na različne dele telesa in tudi na ljudi, s katerimi je oboleli v tesnejšem stiku.

POVZROČITELJI

Impetigo povzročajo bakterije stafilokoki in streptokoki. Iste bakterije povzročajo tudi okužbe različnih tkiv in organov, stafilokoki okužbe kože in podkožja, v resnejših primerih tudi okužbe notranjih organov in sepso, streptokoki pa bakterijsko angino, škrlatinko, šen in zelo redko težje, sistemske okužbe.

POJAVLJANJE BOLEZNI

Bolezen se najpogosteje pojavlja v vročem in vlažnem delu leta. Največ primerov bolezni je poleti in jeseni. Spremembe nastanejo na videz zdravi ali predhodno poškodovani koži (npr. na mestu pikov žuželk, prask, manjših ran, odrgnin, na mestu predhodnih noric, na koži, spremenjeni zaradi atopijskega dermatitisa...).

POGOSTOST

Impetigo je najpogostejša bakterijska okužba kože v starosti 2 - 5 let. Redko se pojavi pri mlajših od dveh let. Pojavlja se tudi pri šolarjih in redkeje pri odraslih.

PRENOS OKUŽBE NA DRUGE OSEBE

Najpogostejši razlog za prenos bolezni je neposreden stik z bolnikovo kožo ali posreden s prenosom preko okuženih predmetov na poškodovano kožo (uporaba skupnih brisač, igrač, nečiste roke).

INKUBACIJA

Čas od okužbe do razvoja bolezenskih znakov je 7 - 10 dni.

KUŽNOST

Približno 24 ur po začetku antibiotičnega zdravljenja kužnost upade. Če impetigo ne zdravimo z antibiotiki, se kužnost lahko podaljša na 10 - 21 dni.

KLINIČNA SLIKA

Bakterije naselijo normalno kožo že 1 - 2 tedna pred pojavom kožnih sprememb. Impetigo se najpogosteje pojavlja na odkritih delih telesa, na obrazu (okrog ust in nosu) in na okončinah, lahko pa je prizadet katerikoli del kože, razen dlani in podplatov.

Najprej se na koži pojavijo mehurčki. Sprva so napolnjeni z bistro tekočino, v nadaljevanju le-ta postane gnojna. Iz mehurčkov nastanejo kraste, ki so medene barve in merijo v povprečju manj kot 2 cm. Pod krastami je koža vlažna in pordela. Kraste so lahko prisotne na koži več tednov. Spremembe se lahko širijo na druge dele telesa, najpogosteje s praskanjem, redkeje z obleko in brisačami. Pri večini bolnikov se povečajo tudi bezgavke, ki so najbližje kožnim spremembam. Večina nima vročine, glavobola ali splošnega slabega počutja. Kožne spremembe ne bolijo, lahko pa so blago srbeče.

ZAPLETI

Zapleti so redki, vendar možni. Zelo redek zaplet je vnetje ledvičnih čašic (akutni postreptokokni glomerulonefritis), ki ga povzročajo streptokoki. Incidenca je manj kot 1/1000000 prebivalcev. Zaplet se pojavi 18-21 dni po okužbi in običajno prizadene otroke, stare 3 - 7 let. Zdravljenje impetiga s sistemskim antibiotikom ne prepreči pojava tega zapleta.

DIAGNOZA

Postavimo jo na osnovi značilnih kožnih sprememb. Običajno dodatne preiskave niso potrebne.

ZDRAVLJENJE

1. SPLOŠNI UKREPI:

- kratko postrženi nohti na rokah
- redno umivanje rok z milom
- dnevno tuširanje telesa s sindet milom ali z antiseptičnimi sredstvi
- dnevna menjava brisače do zasušitve kožnih sprememb
- dnevna menjava dnevni in nočni oblačil do zasušitve kožnih sprememb
- debele kraste na manjših površinah omehčamo z oljnimi oblogami in mehanično odstranimo
- kožne spremembe na odkritih delih telesa naj bodo pokrite

2. ZDRAVLJENJE Z ZDRAVILI:

- Blaga bolezen: Lokalno antibiotično mazilo, ki ga predpiše zdravnik. Z njim se namažejo prizadeti deli kože po tem, ko so odstranjene kraste, 3-krat dnevno, 7-10 dni.
- Razširjena bolezen: Lokalna terapija ne zadošča, potrebno je sistemsko antibiotično zdravljenje, ki ga predpiše zdravnik.

PROGNOZA

Bolezen običajno izzveni v 2 - 3 tednih tudi brez zdravljenja, vendar se v tem času lahko razširi na druge dele telesa, v globlje plasti kože ali na druge osebe. Običajno ne pušča brazgotin, lahko pa je po zdravljenju prisotno svetlejšje ali temnejše obarvanje prizadetega dela kože. Impetigo ne pušča imunosti, okužba se lahko večkrat ponovi.

PREPREČEVANJE

Potrebna je skrbna osebna higiena. Otroci z nezdravljenim impetigom ne smejo v vrtec ali šolo. V kolektiv se lahko vključijo 48 ur od začetka antibiotičnega zdravljenja, če so gnojne rane pokrite oz. po presoji otrokovega zdravnika glede na razširjenost in lokacijo bolezni.